

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на здравеопазването

Регионална здравна инспекция – Стара Загора

ГОДИШЕН ДОКЛАД

с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращи лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения от РЗИ – Стара Загора през 2022 година

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се електрични и магнитни полета.

Източниците, създаващи електромагнитното поле могат да бъдат както естествени, така и изкуствени.

➤ *Естествени източници на електромагнитно поле са Земята, слънцето, звездите и също така космическото излъчване от галактиките и звездите.*

➤ *Изкуствените източници на електромагнитно поле излъчват в широк честотен диапазон и с различни мощности.*

Въпросът, който вълнува всички, но на който еднозначен отговор до момента няма е, опасни ли са за нашето здраве електромагнитните лъчи?

По данни на Световната здравна организация (СЗО), населението в развитите страни в света се облъчва със стойности от 0.002% до 2% от граничните стойности, определени от европейските препоръки. Препоръчаните норми от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP са многократно по-високи от пределно допустимите нива (ПДН) за население, регламентирани в законодателството на нашата страна. Световната научна общественост, въз основа на изследванията, извършвани в последните 10 години счита, че при спазване на нормите на ICNIRP, не може да има вредни ефекти за здравето на населението.

Повечето Европейски страни са приели за гранични стойности препоръчаните от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP.

Влиянието на ЕМП върху човешкият организъм зависи от характеристиките на полето. Според честотата и енергията си, електромагнитните вълни могат да се класифицират като йонизиращи лъчения и нейонизиращи лъчения. Интензитетът на излъчване на изкуствените източници зависи от мощността им – колкото по-голяма е тя, толкова по-висок е интензитетът. Около източника той е максимално висок, а с увеличаване на разстоянието бързо намалява.

За честоти от 300 MHz до 30 GHz (нейонизиращи лъчения), съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" (S , $\mu\text{W}/\text{cm}^2$).

Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е $10 \mu\text{W}/\text{cm}^2$ (микроват на квадратен сантиметър). Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр. 35 от 3 май 1991 г., с изм. и доп. ДВ, бр. 8 от 22 януари 2002 г.) е нормативният документ, който въвежда гранични стойности (пределно допустими нива - ПДН) за защита на населението. Тя регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места.

Съгласно цитираната наредба, преди въвеждане на всеки нов източник в експлоатация, се изисква изчисляване на хигиенно-защитни зони, т.е. пресмятане на разстоянието от източника, на което стойностите на ЕМП достигат пределно допустимите нива за защита на населението. Следващият етап е измерване в реални условия, след пускане в експлоатация на източника.

Поради нарастналият брой на мобилни устройства за комуникация, нараства и броя на базовите станции, които ги обслужват. Най-голямо струпване на БС има в градовете и малките населени места. От гледна точка защита на населението върху тях се осъществява мониторинг и контрол съгласно действащото нормативно законодателство.

Рамковият закон, регламентиращ обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето, обн., ДВ бр. 70 от 10 август 2004 г. Съгласно разпоредбите на този закон, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и също подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

С цел създаване на необходимите условия за осъществяване на ефективен, систематичен и качествен контрол на нейонизиращите лъчения и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на РЗИ – Стара Загора е предоставен от Министерството на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета. Съгласно Указание на Министерството на здравеопазването за дейността на РЗИ, през 2022г. Дирекция „Обществено здраве“, отдел „Държавен здравен контрол“ и Дирекция „Лабораторни изследвания“ при РЗИ – Стара Загора, извършиха мониторинг на електромагнитните полета около базови станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения, както и в райони с голяма концентрация на население и жилищни сгради, каквито са централната градска част на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък и с. Бял Извор от област Стара Загора и област Сливен.

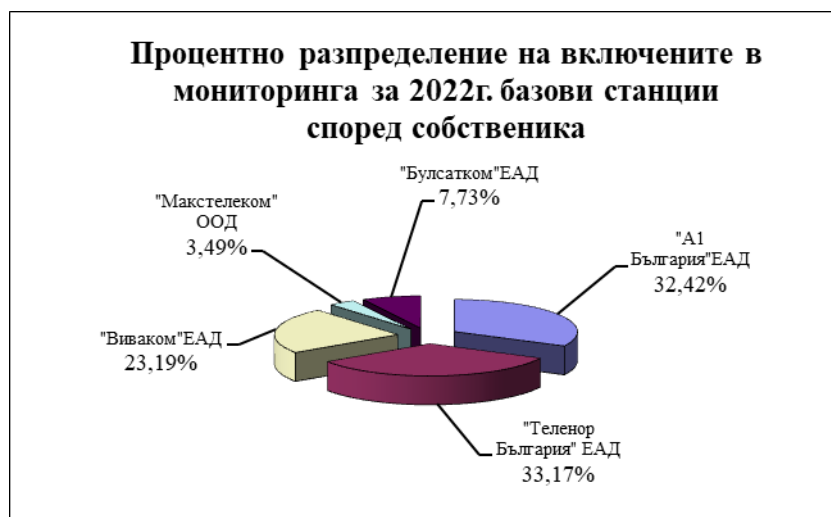
РЗИ – Стара Загора поддържа и актуализира регистър на обекти с обществено предназначение, където са включени и източниците на нейонизиращи лъчения: базови станции и приемо-предавателни станции на мобилни оператори. Общият брой на регистрираните източници е 401 за област Стара Загора. Териториалното им разпределение е представено в *Таблица 1*.

Таблица 1

Общини	Брой станции на мобилни оператори	Разпределение на обектите източници на ЕМП, според собственика				
		„А1 България“ ЕАД	„Теленор България“ ЕАД	„Виваком“ ЕАД	„Макстелеком“ ООД	„Булсатком“ ЕАД
Стара Загора	173	54	51	34	14	20
Казанлък	67	18	29	14	-	6
Раднево	35	18	8	8	-	1
Чирпан	26	6	13	4	-	3
Гълъбово	19	5	8	5	-	1
Гурково	18	4	4	10	-	-
Николаево	5	4	-	1	-	-
Мъглиж	21	11	4	6	-	-
Братя Даскалови	13	2	7	4	-	-
Опан	9	4	3	2	-	-
Павел баня	15	4	6	5	-	-
Област Стара Загора	401	130	133	93	14	31

Процентно разпределение на включените в мониторинга за 2022г. базови станции според собственика.

Фигура 1

Цел на мониторинга:

- Установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти / обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г./;
- Оценка на здравния риск за населението;

Обекти с извършен мониторинг:

Съгласно указание на МЗ, през 2022г. обект на мониторинг са детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона, и 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население.

В изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета на територията на област Стара Загора са извършени **486** измервания и е осъществен контрол на **35** базови станции на мобилни оператори, от които **12** – разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения /**първа група**/ и **23** - в райони с голяма концентрация на население /**втора група**/. Базовите станции и тяхното разположение са представени в *Таблица 2 /първа група/* и *Таблица 3 /втора група/*.

Базови станции разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения.

Таблица 2 Първа група

№	град	Обект	Източник на ЕМП
1	гр. Казанлък	ПГ „Иван Хаджиев“ ул., Цар Борис I “ № 2	БС PD 2846, стопанисвана от „БТК Мобайл“ ЕООД
2	гр. Стара Загора	VI ОУ „Св. Никола“ ул. „Ген. Гурко“ № 46А	БС STZ 008, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ“ ЕАД
3	гр. Казанлък	ДГ „Здравец“ ул., П. Ганин“ № 1	БС PD 2846, стопанисвана от „БТК Мобайл“ ЕООД
4	гр. Стара Загора	ОУ „Самара“, кв. „Самара“ бул., Цар Симеон Велики” № 248	БС SZR 0076, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел/“ ЕАД
5	гр. Стара Загора	ДГ № 68 „Патиланско царство“, бул., Цар Симеон Велики” № 284	БС 6005, стопанисвана от „Теленор България /Космо България Мобайл/“ ЕАД
6	гр. Стара Загора	ДЯ „Маргаритка“, бул. „Цар Симеон Велики” № 256	БС SZR 0076, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел/“ ЕАД
7	гр. Стара Загора	ДДГ „Калина“, ул., Хан Аспарух” № 15А	БС SZR 0045, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел/“ ЕАД
8	гр. Стара Загора	ДЯ № 6 „Щастие“, ул. „Димитър Подвързачов“ № 7А	БС STZ 005, стопанисвана от „Булсатком“ ЕАД
9	гр. Стара Загора	ДГ „Светулка“, ул. „Любен Каравелов“ № 26	БС PD 2899, стопанисвана от „Виваком“ ЕАД
10	гр. Стара Загора	СУ „Иван Вазов“, ул. „Генерал Гурко” № 102	БС PD 2899, стопанисвана от „БТК“ АД
11	гр. Стара Загора	ТГ „Княз Симеон Търновски“ бул. „Св. Патриарх Евтимий“ № 114	БС ППС 6227, стопанисвана от „Теленор България /Космо България Мобайл/“ ЕАД
12	гр. Стара Загора	ДКЦ I ЕООД, бул., Руски” № 62	БС SZR 0129, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел/“ ЕАД

Базови станции разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона в райони с голяма концентрация на население.

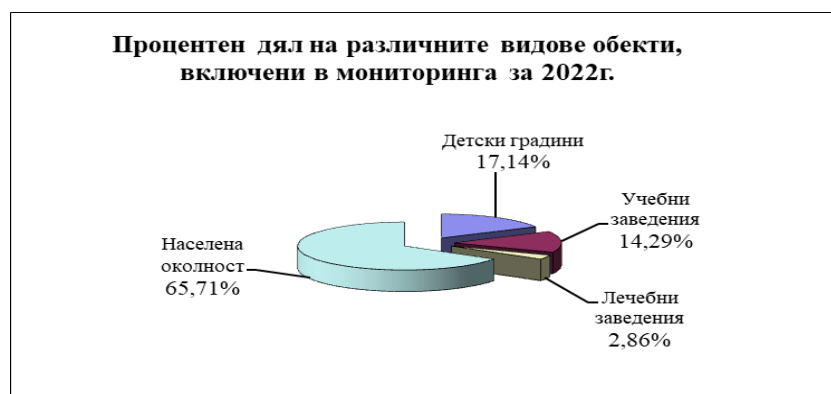
Таблица 3 Втора група

№	град	Обект	Източник на ЕМП
1	гр. Казанлък	населена околност на ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, гр. Казанлък, жк.„Васил Левски“ бл. 13	ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД
2	гр. Казанлък	населена околност на ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, гр. Казанлък, ул.„Генерал Драгомиров“ № 6	ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, стопанисвана от "А 1 България" ЕАД
3	гр. Казанлък	населената околност на БС 6069, гр. Казанлък, ул.„Козлодуй“ № 84	БС 6069, гр. Казанлък,„ стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
4	гр. Казанлък	населената околност на БС PD 2846, гр. Казанлък, кв.„Изток" бл. 13	БС PD 2846, стопанисвана от „ БТК“ ЕООД
5	гр. Стара Загора	населената околност на БС 6242, гр. Стара Загора, ул. „Цар Иван Шишман“ № 109, вх. Б	БС 6242, стопанисвана от „Космо България Мобайл“ ЕАД
6	гр. Казанлък	населената околност на БС 3029, гр. Казанлък, кв.„Изгрев" бл. 113, вх. 2	БС 3029, стопанисвана от „Космо България Мобайл“ ЕАД
7	гр. Стара Загора	населената околност на БС SZR 0012, гр. Стара Загора, ул.„Стефан Сливков" № 58	БС SZR 0012, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД
8	гр. Стара Загора	населената околност на БС SZR 0045, гр. Стара Загора, ул. „Хан Аспарух“ № 2, вх. Б	БС SZR 0045, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД
9	гр. Стара Загора	населената околност на БС SZR 0173, гр. Стара Загора, бул.„Цар Симеон Велики" № 108	БС SZR 0045, стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД
10	гр. Стара Загора	населената околност на БС SZR 0029.А005-Zhitna, гр. Стара Загора, ул.„Житна“ № 12, вх. 0	БС SZR 0029.А005-Zhitna,„ стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД
11	с. Бял Извор	населената околност на БС SZR 0043.А001, с. Бял Извор, УПИ VII-368, кв. 74	БС БС SZR 0043.А001, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД
12	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 015-Антани, гр. Стара Загора, ул.„Свети Княз Борис I“ № 138	БС STZ 015-Антани, стопанисвана от "Булсатком" АД
13	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 021-Славей, гр. Стара Загора, ул.„П. Р. Славейков“ № 1, вх. Б	БС STZ 021-Славей, стопанисвана от „Булсатком“ АД
14	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 0015-Чучура, гр. Стара Загора, кв.„Три чучура“ бл. 81	БС STZ 0015-Чучура, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД

15	гр. Стара Загора	населената околност на БС ППС PD 2825А, гр. Стара Загора, кв.,„Три чучура“ бл. 61	БС ППС PD 2825А, стопанисвана от „Виваком“
16	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 013-Евтимий, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий“ № 50, вх. 0	БС STZ 013-Евтимий, стопанисвана от „Булсатком“ АД
17	гр. Стара Загора	населената околност на БС 6006 Stara Zagora, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий“ № 48, вх. Б	на БС 6006 Stara Zagora, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
18	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 022-Калитин, гр. Стара Загора, ул.,„Генерал Гурко“ № 148, вх. Б	БС STZ 022-Калитин, стопанисвана от „Булсатком“ ЕАД
19	гр. Стара Загора	населената околност на БС 2074, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий“ № 86, вх. Б	БС 2074, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
20	гр. Стара Загора	населената околност на БС 2018 „Железник“, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„арх. Хр. Димов“ № 18	БС 2018 „Железник“, стопанисвана от „Макс Телеком“ ООД
21	гр. Стара Загора	населената околност на БС STZ 002 „Железник“, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 16, вх. А	на БС STZ 002 „Железник“, стопанисвана от „Булсатком“ АД
22	гр. Стара Загора	населената околност на БС 6101, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 18, вх. 0	БС 6101, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
23	гр. Стара Загора	населената околност на БС 0078, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 28, вх. 0	БС 0078, стопанисвана от „Мобилтел“ ЕАД

На Фигура 2 е представен процентния дял на различните видове обекти, включени в мониторинга за 2022г.

Фигура 2

Метод за контрол:

Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, НИЦХМЕХ том IV раздел Селищна среда

Технически средства, с които са проведени измерванията:

Измерител на мощност NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Резултати от измерванията:

Резултатите от измерванията на електромагнитните полета в сградите и прилежащите терени на детски, учебни и лечебни заведения, обхванати с мониторинг през 2022г. са представени в Таблица 4:

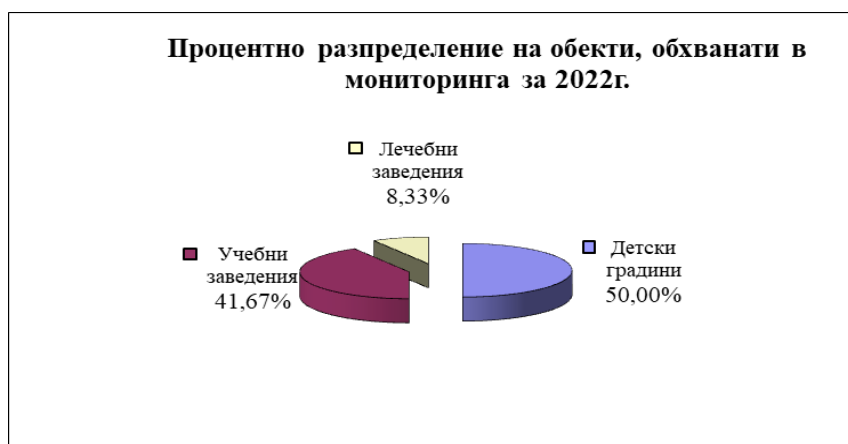
Таблица 4

№	Място на измерване	Брой измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Максимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Пределно допустимо ниво S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]
1	ПГ „Иван Хаджиенов“ гр. Казанлък, ул.„Цар Борис I“ № 2, БС PD 2846, стопанисвана от „БТК Мобайл“ ЕООД	3	< 0,1	0,2	10
2	VI ОУ „Св. Никола“, гр. Стара Загора, ул. „Ген. Гурко“ № 46А, БС STZ 008, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ“ ЕАД	3	< 0,1	0,2	10
3	ДГ „Здравец“, гр. Казанлък, ул.„П. Ганин“ № 1, БС PD 2846, стопанисвана от „БТК Мобайл“ ЕООД	5	< 0,1	0,1	10
4	ОУ „Самара“, гр. Стара Загора, кв. „Самара“ бул.„Цар Симеон Велики“ № 248, БС SZR 0076, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел“ ЕАД	3	0,1	0,1	10
5	ДГ № 68 „Патиланско царство“, гр. Стара Загора, бул.„Цар Симеон Велики“ № 284, БС 6005, стопанисвана от „Теленор България /Космо България Мобайл“ ЕАД	4	0,1	0,5	10
6	ДЯ „Маргаритка“, гр. Стара Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 256, БС SZR 0076, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел“ ЕАД	4	0,1	0,4	10
7	ДДГ „Калина“, гр. Стара Загора, ул.„Хан Аспарух“ № 15А, БС SZR 0045, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел“ ЕАД	5	0,1	0,1	10

8	ДЯ № 6 „Щастие”, гр. Стара Загора, ул. „Димитър Подвързачов“ № 7А, БС STZ 005, стопанисвана от „Булсатком” ЕАД	6	0,1	0,1	10
9	ДГ „Светулка”, гр. Стара Загора, ул. „Любен Каравелов“ № 26, БС PD 2899, стопанисвана от „Виваком” ЕАД	6	< 0,1	0,1	10
10	СУ „Иван Вазов”, гр. Стара Загора, ул. „Генерал Гурко” № 102, БС PD 2899, стопанисвана от „БТК“ АД	4	0,1	0,2	10
11	ТГ „Княз Симеон Търновски“ гр. Стара Загора, бул. „Св. Патриарх Евтимий“ № 114, БС ППС 6227, стопанисвана от „Теленор България /Космо България Мобайл/” ЕАД	6	0,1	0,5	10
12	ДКЦ I ЕООД гр. Стара Загора, бул.„Руски” № 62, БС SZR 0129, стопанисвана от „А 1 България /Мобилтел/” ЕАД	3	0,1	0,1	10

На Фигура 3 е представен процентния дял на детски, учебни и лечебни заведения, обхванати с мониторинг през 2022г., като с най-голям дял са детските градини.

Фигура 3

Резултатите от измерванията на електромагнитните полета в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона в райони с голяма концентрация на население, обхванати с мониторинг през 2022г. са представени в Таблица 5:

Таблица 5

№	Място на измерване	измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Максимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Пределно допустимо ниво S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]
1	населена околност на ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, гр. Казанлък, жк. „Васил Левски“ бл. 13, ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД	10	0,1	0,2	10
2	населена околност на ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, гр. Казанлък, ул. „Генерал Драгомиров“ № 6, ППС SZR 0002. А006 „Arsenal“, стопанисвана от "А 1 България" ЕАД	9	0,1	0,2	10
3	населената околност на БС 6069, гр. Казанлък, ул. „Козлодуй“ № 84, БС 6069, гр. Казанлък, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	7	< 0,1	0,3	10
4	населената околност на БС PD 2846, гр. Казанлък, кв. „Изток“ бл. 13, БС PD 2846, стопанисвана от „БТК“ ЕООД	5	< 0,1	0,1	10
5	населената околност на БС 6242, гр. Стара Загора, ул. „Цар Иван Шишман“ № 109, вх. Б, БС 6242, стопанисвана от „Космо България Мобайл“ ЕАД	6	< 0,1	0,2	10
6	населената околност на БС 3029, гр. Казанлък, кв. „Изгрев“ бл. 113, вх. 2, БС 3029, стопанисвана от „Космо България Мобайл“ ЕАД	11	< 0,1	0,4	10
7	населената околност на БС SZR 0012, гр. Стара Загора, ул. „Стефан Сливков“ № 58, БС SZR 0012, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД	6	< 0,1	0,1	10
8	населената околност на БС SZR 0045, гр. Стара Загора, ул. „Хан Аспарух“ № 2, вх. Б, БС SZR 0045, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД	5	< 0,1	0,3	10

9	населената околност на БС SZR 0173, гр. Стара Загора, бул.,„Цар Симеон Велики“ № 108, БС SZR 0045, стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД	15	< 0,1	0,2	10
10	населената околност на БС SZR 0029.A005-Zhitna, гр. Стара Загора, ул.,„Житна“ № 12, вх. 0, БС SZR 0029.A005-Zhitna,, стопанисвана от „А 1 България“ ЕАД	9	0,1	0,2	10
11	населената околност на БС SZR 0043.A001, с. Бял Извор, УПИ VII-368, кв. 74, БС БС SZR 0043.A001, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД	9	0,1	0,6	10
12	населената околност на БС STZ 015-Антани, гр. Стара Загора, ул.,„Свети Княз Борис I“ № 138, БС STZ 015-Антани, стопанисвана от "Булсатком" АД	12	0,1	0,2	10
13	населената околност на БС STZ 021-Славей, гр. Стара Загора, ул.,„П. Р. Славейков“ № 1, вх. Б, БС STZ 021-Славей, стопанисвана от „Булсатком“ АД	9	0,1	0,2	10
14	населената околност на БС STZ 0015-Чучура, гр. Стара Загора, кв.,„Три чучура“ бл. 81, БС STZ 0015-Чучура, стопанисвана от „Мобил Тел“ ЕАД	5	0,1	0,1	10
15	населената околност на БС ППС PD 2825А, гр. Стара Загора, кв.,„Три чучура“ бл. 61, БС ППС PD 2825А, стопанисвана от „Виваком“	4	0,1	0,2	10
16	населената околност на БС STZ 013-„Евтимий“, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий“ № 50, вх. 0, БС STZ 013-Евтимий, стопанисвана от „Булсатком“ АД	8	0,1	0,6	10
17	населената околност на БС 6006 Stara Zagora, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий“ № 48, вх. Б, на БС 6006 Stara Zagoga, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	8	0,1	0,6	10

18	населената околност на БС STZ 022-Калитин, гр. Стара Загора, ул.,„Генерал Гурко“ № 148, вх. Б, БС STZ 022-Калитин, стопанисвана от „Булсатком“ ЕАД	10	0,1	0,2	10
19	населената околност на БС 2074, гр. Стара Загора, бул.,„Патриарх Евтимий" № 86, вх. Б, БС 2074, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	16	< 0,1	0,8	10
20	населената околност на БС 2018 „Железник“, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„арх. Хр. Димов" № 18, БС 2018 „Железник“, стопанисвана от „Макс Телеком“ ООД	6	0,1	0,4	10
21	населената околност на БС STZ 002 „Железник“, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 16, вх. А, на БС STZ 002 „Железник“, стопанисвана от „Булсатком“ АД	8	0,1	0,4	10
22	населената околност на БС 6101, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 18, вх. 0, БС 6101, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	6	< 0,1	0,3	10
23	населената околност на БС 0078, гр. Стара Загора, кв.,„Железник“, ул.,„Старозагорско въстание“ № 28, вх. 0, БС 0078, стопанисвана от „Мобилтел“ ЕАД	7	< 0,1	0,2	10

От представените резултати от измервания на електромагнитно поле в околността на базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Опан, оценени за съответствие с действащите норми и изисквания се вижда, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност от $10 \mu\text{W}/\text{cm}^2$.

Всички отчетени стойности са по-ниски от хигиенните норми за населението, регламентирани в Наредба № 9, обн., ДВ, бр. 35/1991г. Към настоящия момент съществуват големи разлики между граничните стойности за електромагнитно поле, приети и препоръчвани от различни страни и организации. Хигиенната норма приета за България е достатъчно защитаваща човека, като е по-ниска от тези, предложени от ICNIRP (Международна комисия за предпазване от нейонизиращи лъчения) и други европейски и световни организации.

Обсъждайки получените резултати по отношение на облъчването в населени места и имайки предвид информацията от подобни измервания у нас и по света, може да се каже, че в България измерваните стойности на електромагнитно поле рядко превишават хигиенните норми, съгласно националното законодателство. Този резултат е важен, успокоителен за населението и се дължи основно на факта, че се спазва нормативната база за предварителен санитарен контрол у нас.

През отчетния период на 2022г. не са постъпвали сигнали за извършване на измервания на базови станции от граждани на територията на област Стара Загора.

През 2022 г. в РЗИ – Стара Загора са подадени 6 уведомления за откриване на обект с обществено предназначение – базови станции за мобилна комуникация.

Съгласно Указанието на МЗ, през 2022г. РЗИ – Стара Загора извърши измерване на стойностите на електромагнитни полета в област Сливен и област Стара Загора. На територията на РЗИ – Сливен в изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета е осъществен контрол на 12 базови станции на мобилни оператори, от които 7 са разположени в близост до детски, учебни и лечебни заведения, които попадат в тяхната хигиенно-защитната зона и 5 в райони с голяма концентрация на население. Извършени са 108 измервания.

За всички измервания е използван предоставеният от Министерство на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета: NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Електромагнитните полета са фактор на жизнената среда, чието измерване изисква специфична подготовка, поради широкия спектър на електромагнитни лъчения.

Изводи и препоръки

Представените резултати от измерванията на плътност на мощност на електромагнитното поле около базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Опан, област Стара Загора и община Сливен, не показват превишаване на пределно допустимото ниво от $10 \mu\text{W}/\text{cm}^2$, съгласно Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии.

Тези данни показват нисък риск за здравето на населението, който може да бъде създаден от нивата на ЕМП, генерирани от БС. Въпреки това остава необходимостта от постоянен мониторинг, тъй като получените резултати от измерванията създават база данни за динамичния електромагнитен фон на жизнената среда с възможност за проследяване на промените му във времето.

За извършването на ефективен и качествен мониторинг и контрол на източници на нейонизиращо лъчение е необходимо непрекъснато и системно актуализиране на информацията за всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Стара Загора и поддържане на регистри, което ще улесни мониторинга и контрола на източниците на електромагнитно поле.

Очевидно е, че докато работим и живеем в съвременен град няма как да избягаме от влиянието на ЕМП. Можем обаче да се опитаме да намалим силата, с която ни въздействат и времето, през което се случва това.